

*Шульга Павло Дмитрович,
студент, спеціальність «Біотехнології та біоінженерія»,
Науковий керівник: Радченко Людмила Сергіївна,
кандидат історичних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС ТА УКРАЇНИ

Європейський Союз (ЄС) є головним торговельним партнером України, на який припадає значна частка аграрного експорту. Тому для України важливо поглиблювати економічну співпрацю з ЄС у аграрній сфері. Сільське господарство є стратегічно важливою галуззю економіки як для Європейського

Союзу, так і для України. З метою підтримки аграрного сектору, підвищення його конкурентоспроможності та забезпечення продовольчої безпеки ЄС реалізує Спільну аграрну політику (САП, англ. Common Agricultural Policy). Ця політика діє з 1962 року і постійно адаптується до сучасних викликів, зокрема кліматичних змін, економічної кризи та глобальної нестабільності [1].

Україна, яка є кандидатом на вступ до ЄС, поступово адаптує свою аграрну політику до стандартів САП.

Основні принципи Спільної аграрної політики ЄС.

Спільна аграрна політика ЄС ґрунтується на трьох ключових принципах, які спрямовані на забезпечення стабільності сільськогосподарського ринку, підтримку фермерів та розвиток сільських територій.

Перший принцип – єдиний ринок сільськогосподарських товарів – гарантує вільний рух агропродукції між країнами-членами ЄС. Завдяки гармонізації стандартів якості та вимог до безпечності харчових продуктів, європейські споживачі отримують високоякісну продукцію, незалежно від країни її походження.

Другий принцип – пріоритетність продукції ЄС – спрямований на захист інтересів європейських фермерів. Для цього запроваджено механізми обмеження надмірного імпорту, що дозволяє підтримувати конкурентоспроможність місцевого агровиробництва. Функціонує також система субсидій, яка сприяє стабільному розвитку аграрного сектору, допомагаючи фермерам впроваджувати сучасні технології та адаптуватися до нових викликів.

Третій принцип – фінансова солідарність – передбачає спільне фінансування аграрної політики з бюджету ЄС. Це дає змогу надавати субсидії та гранти фермерам, підтримувати розвиток сільських територій і впроваджувати екологічні ініціативи. Окрім цього, значні інвестиції спрямовуються на технологічне вдосконалення агросектору, що включає автоматизацію виробництва, цифрові технології та інфраструктурні проекти, які сприяють сталому розвитку сільських громад [2].

Таким чином, САП ЄС є комплексною системою, що забезпечує стабільність, ефективність і сталий розвиток європейського сільського господарства, сприяючи його конкурентоспроможності на світовому ринку.

Одним із ключових механізмів САП ЄС є фінансова підтримка фермерів, яка сприяє стабільності аграрного сектору та розвитку сільських територій.

Фінансування в рамках САП здійснюється за двома основними напрямками:

✓ фермери отримують прямі виплати, які не залежать від обсягів виробництва. Це гарантує їм стабільний дохід і дає змогу продовжувати свою діяльність навіть у складних економічних умовах;

✓ САП передбачає спеціальні ринкові заходи, що включають контроль за цінами, субсидування експорту та компенсацію фінансових втрат під час кризових ситуацій. Це допомагає підтримувати рівновагу на аграрному ринку та забезпечувати економічну стійкість фермерських господарств.

Окрім цього, значна увага приділяється розвитку сільських територій. Інвестиції спрямовуються на модернізацію аграрного виробництва, впровадження екологічних ініціатив та покращення інфраструктури в сільській

місцевості. Це сприяє підвищенню рівня життя в сільських громадах, створенню нових робочих місць та адаптації сільського господарства до сучасних екологічних стандартів.

Завдяки цим механізмам САП забезпечує стійкий розвиток аграрного сектору, підтримує фермерів та сприяє зміцненню економіки сільських регіонів у країнах ЄС.

Україна є однією з провідних аграрних країн світу, її сільське господарство забезпечує близько 10% ВВП та понад 40% експорту. З 2014 року, після підписання Угоди про асоціацію з ЄС, наша країна активно адаптує свою аграрну політику до європейських стандартів [3].

Україна робить важливі кроки на шляху інтеграції до спільної аграрної політики ЄС. Одним із ключових напрямів є гармонізація стандартів якості, що передбачає впровадження європейських норм безпечності харчових продуктів. Важливим аспектом також є запровадження механізмів підтримки фермерів, зокрема створення Державного аграрного реєстру для прозорого розподілу субсидій. Окрему увагу приділяють розвитку органічного виробництва, що включає розширення площ під органічними культурами. Крім того, поступове відкриття ринку землі в межах земельної реформи дає можливість фермерам ефективніше використовувати наявні ресурси та розвивати свої господарства.

Після вступу до ЄС Україна може отримати фінансову підтримку аграрного сектору, що сприяє підвищенню якості та конкурентоспроможності української продукції. Більш тісні стосунки з ЄС нададуть доступ до європейського ринку та призведе до зростання продовольчого експорту.

Література:

1. Зовнішня торгівля України товарами: підсумки 2024 року. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/zovnishnya-torhivlya-ukrayiny-tovaramy-pidsumky-2024-roku>

2. Криза, адаптація та євроінтеграція аграрного сектору. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3932427-kriza-adaptacia-ta-evrointegracia-agrarnogo-sektoru.html>

3. Ключові цифри та галузі-лідери. URL: <https://forbes.ua/news/ukrainskiy-eksport-zris-na-15-klyuchovi-tsfri-ta-galuzi-lideri-02012025-25988>

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.